

interview

Zonder christenen geen Syrië

‘De moslims hier kijken nu anders naar ons’

DOOR FRANCESCO PALONI

“Tachtig procent van de Syriërs leeft in armoede”, zegt mgr. Antoine Audo. De Chaldeeus-katholieke bisschop van Aleppo was onlangs in Nederland om licht te werpen op wat de grootse humanitaire crisis sinds de Tweede Wereldoorlog wordt genoemd. Toch ziet hij ook lichtpuntjes. “Er is veel meer erkenning en achting voor christenen gekomen.”

Mgr. Antoine Audo | Foto: CNA

“Syrië is uitgeput en de bevolking heeft alle hoop verloren.” Zo omschreef mgr. Antoine Audo (77) de situatie van zijn land in 2015, toen hij in gesprek met *Katholiek Nieuwsblad* vertelde over het lijden van het Syrische volk. Vier jaar later is de situatie verbeterd, blijkt uit de woorden die hij in februari sprak. Hij bezocht ons land voor een oecumenisch symposium en hield in Amsterdam een lezing over de Kerk in oorlogstijd. Vooral zijn stad Aleppo was jarenlang doelwit van bombardementen. “Maar sinds twee jaar zijn de gewapende groepen verdreven en is de situatie veranderd. Toch is er nog steeds geen politieke oplossing bereikt voor Syrië.”

HET LAND VERDELEN

De oorlog heeft volgens de jezuïet diepe wonden geslagen in het land. “Tachtig procent van de mensen leeft in armoede. Meer dan een half miljoen mensen is omgekomen. Duidzenden mensen zijn verminkt door de oorlog en twee miljoen kinderen kunnen nog steeds niet naar school.” Audo is ervan overtuigd dat westerse media een onvolledig beeld schetsen van de situatie in zijn land. “Journalis-

ten moeten over de juiste informatie beschikken en niet alleen herhalen wat ze horen van internationale persagentschappen.”

De bisschop meent dat de Syrische oorlog in het Westen wordt geïnterpreteerd als een oorlog tussen christenen en moslims. Deze versie zou dienen om het conflict in het Westen te rechtvaardigen. “Het doel hiervan is tweeledig. Enerzijds wil men in het Westen aantonen dat de islam een groot gevaar is voor het christelijke Westen. Anderzijds wil men terrorisme verspreiden in de regio en alle christenen verdrijven. Dat is op verschillende plaatsen gebeurd. Waarom? Omdat christenen in Syrië staan voor verzet en een positief beeld van Syrië, van stabiliteit en samenleven. Als je christenen vernietigt, vernietig je Syrië. Je verdeelt het land.”

In welke context moet dit conflict volgens u begrepen worden?

“Een van de oorzaken is van religieuze aard. Er is een probleem tussen soennieten en sjiïeten in de regio, die de macht willen hebben over het gebied. Denk aan het belang van Saoedi-Arabië, met zijn oliedollars, en Iran. Beide landen vertegenwoordigen

‘Christenen in Syrië staan voor stabiliteit en samenleven. Als je hen vernietigt, vernietig je het land’

belangrijke religieuze ideologieën: Saoedi-Arabië is soennitisch, terwijl Iran overwegend sjiïtisch is. Ook de rol van Turkije is erg belangrijk. De Turken zijn geen Arabieren, maar wel soennieten. Om te begrijpen wat er zich afspeelt, moeten we de situatie in de regio begrijpen. Syrië is op lokaal niveau betrokken bij dit conflict. President Assad behoort tot een sjiïtische sekte, de alevieten. Dit verklaart de banden tussen zijn regering en Iran, maar ook die met Hezbollah en Irak, dat nu een sjiïtische regering heeft.”

Veel christenen zijn positief over Assad, terwijl er een ander beeld van hem bestaat in westerse media, die bewijs leveren van zijn oorlogsmisdaden. Hoe verklaart u dit?

“Het is een delicate kwestie. Tachtig procent van de christenen in Syrië, waaronder ook bisschoppen en priesters, staat achter Assad. We moeten ons afvragen waarom dit percentage zo hoog is. Zijn ze niet in staat om normaal na te denken? Het Westen moet naar Syrië komen en onderzoek doen om het antwoord te krijgen, en niet zomaar alles wat de media zeggen, klakkeloos aannemen.”

Momenteel spreekt men over het gevaar van het herleven van IS. Is dit reëel?

“Ik geloof niet in dit verhaal. Zonder de steun van internationale organisaties heeft IS geen enkele macht. Het is een kunstmatige creatie, die volgens mij nu geen rol meer zal spelen.”

Kunt u hier iets meer over zeggen?

“Dit is een zeer gevoelige kwestie. Ik kan alleen zeggen dat IS georgani-

De Kerk(en) in Aleppo

Aleppo is een stad met een complexe kerkelijke kaart. Voor de Syrische oorlog begon, woonden er 150.000 christenen, die onder het gezag vielen van de zeven aartsbisschoppen en twee bisschoppen die de stad telt (protestantse kerkgenootschappen nog buiten beschouwing gelaten). In 2013 werden de aartsbisschoppen van de Grieks-orthodoxe en de Syrisch-orthodoxe Kerk ontvoerd. Tot op heden is niets bekend over hun lot. Ook mgr. Antoine Audo liep het risico om ontvoerd te worden door islamitische fundamentalisten. “Omdat ik bisschop en hoofd van de Caritas was, en omdat ik mij uitspreek over dit conflict.” Audo zegt niet bang te zijn, maar hij blijft wel opletten. De kerken in Aleppo zijn op dit moment redelijk veilig. Dat komt volgens de bisschop doordat de gewapende groeperingen zijn verdreven en de stad goed bewaakt wordt door de politie en het leger.

'Zonder aanwezigheid van christenen verliest Syrië de zin van zijn bestaan, zeggen moslims mij'

Kinderen in een vluchtelingenkamp in het noorden van Aleppo. | CNS Photo - Mahmoud Hassano, Reuters

seerd en voorbereid is op internationaal niveau, volgens een bepaalde agenda.”

Is er vanuit politiek perspectief een oplossing denkbaar voor het conflict in uw land?

“We moeten Syrië respecteren, het land heeft een geschiedenis. Laat ons onszelf organiseren, kom niet tussenbeide door wapens en gewapende groepen te brengen. Respecteer de soevereiniteit, autonomie en eenheid van dit land.”

Welke rol speelt de Kerk in Syrië?

“De rol van de Kerk is ten eerste om iedereen te dienen en een getuigenis van liefde te geven. Christenen werken met iedereen samen en dienen de armen. Dat is een positieve ervaring geweest. Er zijn duizenden voedselpakketten verstrekt aan gezinnen, maar er is ook medische zorg en onderwijs geboden. Ook kregen mensen psychologische hulp. Daarnaast heeft Caritas meegeholpen om huizen te bouwen en de bewoners geholpen met het betalen daarvan.”

POSITIEVE DINGEN

De oorlog bracht ook positieve dingen aan het licht, benadrukt de bisschop. “Fundamentalisten zijn er niet in geslaagd om de islamitische gemeenschap met zich mee te krijgen. Het grootste deel van de moslims staat niet achter hun misdaden.” De bisschop constateert ook dat Syrische moslims nu anders naar de christenen in hun land kijken. “Ze zijn verrast door de haat en het geweld tegen christenen, én door de liefdadigheid die zij anderen betonen. Voor

heen werden christenen getolereerd, maar werden ze niet gerespecteerd. Nu zien we veel meer erkenning en achting. Verschillende keren hebben moslims mij gevraagd om christenen die Syrië willen verlaten, tegen te houden. Zonder hun aanwezigheid verliest Syrië de zin van zijn bestaan, zeggen ze. Veel Syriërs zijn in hun hart geraakt. Dat is waarschijnlijk het echte wonder.” ●